

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 166

Maribor, četrtek 24. julija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejem v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifi
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

O nalogah banskega sveta za dravsko banovino

Je ban g. inž. Dušan Sernec včeraj, ko je izročil dekrete članom banskega sveta iz ljubljanskega okoliša, spregovoril tehtne besede, ki vsebujejo program dela novega sveta banske uprave. Dejal je med drugim:

Sledeč nalogu gospoda predsednika vlade Vam predvsem sporočam njegove pozdrave, njegovo vero in pričakovanje, da Vas bodo pri Vašem bodočem delu vodili samo interesi kralja in države ter koristi srezov in mest, ki jih zastopate. Izmed mnogobrojnih najboljših in najuglednejših državljanov je padla izbira na Vas in na Vas je sedaj, da zaupanje, katerega ste postali deležni, s svojim koristnim delom opravite. Trdno sem prepričan, da bomo ob harmoničnem in vzajemnem sodelovanju doprinesli mnogo k razvoju in vsestranskem napredku dravske banovine.

Delokrog, ki se izvaja temeljem zakona o banski upravi v okviru banovine, je obširen in vsestranski. Funkcije bivših županij, oblastnih samouprav in še nekaterih preje samostojnih uradov so združene sedaj v banski upravi. Uradniški aparat pri vsej svoji marljivosti, točnosti in poštenosti ne more biti sam kos težavnim in odgovornim nalogam, ki jih stavlja moderna doba na upravo zemlje. On rabi stalnega podneta in inicijative od zunaj in to predvsem od oseb, ki živijo med narodom in poznajo njegove težnje in potrebe. Tej svrhi služijo predvsem banski sveti in Vi, gospodje, ste pozvani, da stavite svoje bogate izkušnje, ki ste jih zadobili v svojem zasebnem in javnem delovanju, v službo splošnosti, v službo naroda, iz katerega ste izbrani. Motreči gospodarski, socialni in kulturni razvoj svojih srezov in mest boste delo kraljevske banske uprave podpirali s svojimi predlogi, mnenji in nasveti glede vseh vprašanih, ki se tičejo označenih pravcev. Ne kot predstavniki bivših političnih tvorb, nego izključno le kot zastopniki svojih okrajev in mest boste vršili svojo hvalježno nalogo, imajoč pred očmi samo koristi svoje ožje in širše domovine.

V živem spominu so Vam vsem še neznosne razmere, ki so vladale v komaj pretekli dobi v naši državi. Mesto vstvarjanja se je sistematsko rušilo. Iznodkopavati so se jeli temelji naše državne stavbe in naša prostrana in divna domovina, dasi obdarjena z neizmernimi naravnimi zakladi in naseljena z zdravim in nadarjenim prebivalstvom, je žurno drvela v gotovo propast. V teh težkih trenutkih je Njegovo Veličanstvo kralj z energično gesto dne 6. januarja 1929, obračunal s temno preteklostjo in pokazal v svojem zgodovinskem manifestu naši državi in nacionalni politiki nova pota in nove metode. S tem dnem smo stopili v dobo našega dr-

Danes zaključek konference v Sinaji

POPOLN SPORAZUM GLEDE POTREBNIH UKREPOV. — JESENI NOVA KONFERENCA.

BUKAREŠTA, 24. julija. Konferenca gospodarskih strokovnjakov Jugoslavije, Rumunije in Madžarske v Sinaji je imela včeraj dopoldne in popoldne svojo drugo plenarno sejo, v kateri je bil dani izdan sledeči službeni komunike:

Poljedelski strokovnjaki vseh treh držav so se sporazumeli, da bodo predlagali svojim vladam primerne ukrepe, da se zasigura uspešnejša prodaja agrarnih produktov. Ti ukrepi se bodo sporočili tudi Društvu narodov obenem z odgovori na vprašalno polo, ki obsega raz-

na gospodarska vprašanja.

Na včerajšnji seji so zlasti proučevali vprašanje možnosti izboljšanja cen agrarnih produktov. Sporazumeli so se za paralelne ukrepe v vseh treh državah za izenačenje cen in postopka pri izvozu.

Sklenjeno je bilo dalje, da se bo sklicala pozno jeseni nova konferenca, na kateri se bo sklepalo o nadaljnjih potrebnih korakih.

Danes popoldne je zadnja seja, na kateri bodo definitivno redigirani dozdajni sklepi, nakar bo konferenca zaključena.

Grozote potresne katastrofe v Italiji

PO DOZDAJNIH URADNIH VESTEH ŽE KROG 2500 MRTVIH IN 3000 RANJENIH, NAJMANJ ENKRAT TOLIKO PA ŠE POD RAZVALINAMI. — TRI MESTA POPOLNOMA RAZRUŠENA.

RIM, 24. julija. Po poročilih, ki prihajajo radi prekinjenih telefonskih zvez zelo polagoma, je včerajšnja potresna katastrofa zavzela ogromne dimenzije. Število smrtnih žrtev, ki so jih prvotno cenili komaj na par sto, je naraslo že do slej na tisoče. Vedno novi transporti ranjencev prihajajo v bolnice. Prizadet ni samo Napulj, ampak tudi nešteto drugih mest: Appenino, Ariana itd. Obupano prebivalstvo bega po ulicah. Na vseh koncih in krajih se neprestano čujejo močne detonacije. Vojaštvo in požarna bramba razstreljuje poslopja, ki so v nevarnosti, da se zrušijo. Strah prebivalstva je tako velik, da prenočuje na prostem, ker se boji novih potresnih sunkov.

Glavni napuljski list »Il Matino« navaja, da se bliža število mrtvih prvemu tisoču, ravnatelj lista pa ga ceni na 1400. Prebivalstvo Napulja je še danes zjutraj ob dveh bilo na ulicah. Na tisoče kmetov je brez strehe. Med turisti je izbral potres veliko paniko. Ameriški konzulat sporoča, da se krog 1500 do 2000 Amerikancev, ki so se mudili v Italiji, nujno odpravljajo na jugoslovansko stran.

RIM, 24. julija. Po najnovejših vesteh zavzema število mrtvih vedno večji ob-

seg. Oficijelna lista mrtvih obsega že 2000 imen. Obsega katastrofe še ni možno ugotoviti, ker iz mnogih apeninskih mest še ni nikakih vesti. V mestu Lacedonia je 300 mrtvih in 600 ranjenih, v Aquiloni 300 mrtvih in 500 ranjenih, enako v Bisazzhi. Vsa ta tri mesta je potres razrušil do tal, da ni ostal kamen na kamnu.

RIM, 24. julija. V notranje ministrstvo prihajajo neprestano nove vesti o strašnih razdejanjih. Vlada je izdala komunike, v katerem ceni število žrtev na 2500 mrtvih in 300 ranjenih. Pod razvalinami pa je gotovo še vsaj enkrat toliko ranjenih in mnogo mrtvih.

Središče potresa je severno od vulkana Voltuno, ki leži 1330 m nad morjem.

Obrtniški vajenci in pomočniki na razpolago.

»Hrvatski Radiša« v Zagrebu, društvo za odgojo in nameščanje obrtniške mladine, ima na razpolago 23 dečkov, ki se žele učiti ključavničarske, elektrotehnične, brijske ali mehanične obrti. Dalje ima na razpolago več izučenih pomočnikov za trgovino, obrti in industrije. Naslov: Hrvatski Radiša, Zagreb, Šenoina ul. 16.

žavnega in nacionalnega prepoveda. Vlada gospoda generala Petra Živkovića je pristopila k izvajanju programa, obseženega v tem zgodovinskem manifestu, je razvila živahno zakonodavno delo, izvedla temeljne reforme in odstranila glavne hibe prejšnjih režimov. Tako je nastopil čas, ko se je mogla lotiti najtežjega problema, naše nove državne in upravne ureditve.

3. oktober 1929 predstavlja drugi najvažnejši mejnik v najnovejši zgodovini naše države. Administrativna razdelitev kraljevine na banovine je zbrisala za vedno zgodovinske meje, te stalne ovire naše nacionalne konsolidacije. Jugoslovanska ideja je postala podlaga naše državne in nacionalne politike. Svoje zunanje obilježje je zadobila v novem nazivu naše kraljevine.

Ustvarjena je čista situacija: en ju-

goslovanski narod, ena jugoslovanska nacionalna zavest! Temu vzvišenemu načelu bo kraljevska vlada, kakor je docela jasno izrazila v svoji pomembni deklaraciji z dne 4. julija t. l., prilagodila vse svoje nadaljnje delo, to politiko bo izvajala do skrajnih konsekvenc.

Prežeta veličine in ustvarjajoče sile jugoslovanske državne in nacionalne ideje bo kraljevska banska uprava v okviru zakonov in razpoložljivih sredstev ter oprta na inicijativnost, marljivost in patrijotizem naroda, skušala storiti vse, kar bi moglo služiti razmahu gospodarskega, kulturnega in socialnega življenja v dravski banovini. Na tem prostranem polju, ki pričakuje vestnih sodelavcev: boste, gospodje, našli obilo prilike za uveljavljanje svoje volje in svojega znanja.

Preteklost nam izginja izpred oči

Občni zbor

stavbne zadruge »Ribniška koča« r. z. z o. z. se bo vršil v sredo 30. tm. ob pol osmih zvečer v restavraciji Narodnega doma. Dnevni red običajen. — Načelstvo. —

Riziko dela.

Pri gradbi ostrešja neke 6 m visoke hiše v Rušah je padel s strehe 68-letni tesarski mojster Franjo Srnc. Pri usodnem padcu si je zlomil desno roko. Razunttega je zadobil težje poškodbe notranjih organov in se, ker je padel med razno ropotijo, tudi drugače poškodoval na več mestih. Prepeljali so ga v bolnico. —

Nesrečen padelec s kolesa.

Včeraj je v Vrbanovi ulici padla s kolesa 17letna Katica Soršak iz Kamnice. Pri padcu si je zvil desno nogo ter se ranila na rokah in čeljustih. Poklicani rešilni oddelek jo je odpremil v domačo nego.

Otrok padel v apnenico.

Včeraj je med igro padel 4letni Drago Simonič na Koroški cesti v apnenico. Dečka so še pravočasno rešili in po nalogu zdravnika oddali v bolnico, katero je malček šele zapustil, ker je baš prebolel škrlatinko.

Redek brezsrčnež

Je oženjen logar Ivan V., ki ga je sinoči naznanil stražniku neki višji uradnik, ker je toliko časa trpinčil v kletki zaprto živalico — dihurja, da je poginila. Na Frankopanovi cesti se je namreč ustavil pred nagačevalcem Ziringerjem pri kletki in zbadal dihurja s kovinasto žlico men da mu bo celo uro. Stražniku se je brez srčni Janez izgovarjal, da je dihurja krmil in ga zbadal zato, ker ni hotel jesti. Toda bližnji trgovec in neki delavec sta izpovedala, da je surovež domala dve uri mučil žival. Divjaku ne izostane stroga kazen. —

Mizerja pod mostom.

Med prebivalci pod oboki državnega mosta se je pojavila zadnje dni bolezen, ki bi utegnila zaradi silne nesnage na eni in zbog bližnjega živilskega trga na drugi strani povzročiti nevarno epidemijo med prebivalstvom. Včeraj je pregledala stanje ljudi pod mostom magistratna komisija ter sklenila predlagati občinskemu svetu že na nocojšnji seji, naj se odredi preselitev brezstanovanjcev v gramozno jamo na zapadni strani mesta, kjer jim bo dala mestna občina na razpolago provizorno streho. S tem pa to težko vprašanje še vedno ni zadovoljivo rešeno, ampak je za enkrat le onemogočeno neposredno razširjanje smrada in eventualnih bolezni.

in z njo naj padejo v pozabljenje tudi nasprotnost in razdori, ki so nas ločili. Njegovo Veličanstvo kralj je v svojem zgodovinskem manifestu pozval vse Srbe, Hrvate in Slovence na sodelovanje pri njegovih bodočih naporih, namenjenih veličini države in blagostanju njenih državljanov. Odzovimo se vsi klicu našega viteškega vladarja in delujmo složno v smislu njegovih intencij in stremljenj kraljevske vlade za procvit in napredek dravske banovine ter za srečno sedanjost in slavno bodočnost kraljevine Jugoslavije!

Kakor je g. ban v razgovoru s člani banskega sveta izjavil, bo sklican banski svet k pravemu zasedanju najbrže že meseca septembra. V tem zasedanju bo predmet njegovih razprav predvsem vprašanje obnove cest, dalje vprašanje bolnic in razne druge gospodarske zadeve.

Mariborski in dnevi drobiž

Narodna Odbrana

Delokrog sreskega odbora NO, ki se je pred kratkim v Mariboru ustanovil, se razteza na 3 sodne okraje, namreč: Maribor, Sv. Lenart v Slov. gor. in Slov. Bistrica. Ostali sodni srezji so podrejeni naravnost oblastnemu odboru NO, dokler se tam ne ustanovijo sreski odbori.

Sreski odbor NO v Mariboru zbira po navodilih oblastnega odbora podatke, stavi mu svoje nasvete in predloge v vseh zadevah, ki se tičejo obrambe narodnosti in države, oziroma je njegova naloga, kakor cele organizacije, čuvati narodno posest ob meji, pobijati narodno mlačnost, zatirati narodno odpadništvo in samopašnost (egoizem, korupcijo i. t. d.) ter buditi smisel za skupno in složno delo, ljubezen in požrtvovalnost za narod in državo ter v obče gojiti narodno zavest v duhu popolnega narodnega in državnega jedinstva.

Za Jugoslavijo je neobhodno potrebno, da pristopijo v to organizacijo vsa društva in posamezniki, ki čutijo v sebi kolikaj potrebo sodelovanja. Naj se nikdo ne izgovarja: »Brez mene bodo že opravili!«, temveč naj si vsakdo misli: »Brez mene je N. O. za jedno moč slabjša, z menoj pa močnejša!«

Redni člani plačujejo na leto 12, dopolni 60 Din, za izkaznico 1 Din. Dopisi se naj naslovijo na »Sreski odbor NO v Mariboru. Narodni dom«. Za odgovor se naj priloži dinarska znamka. Za ustmene zadeve posluje pisarna za sedaj samo ob torkih in petkih od 18. do 19. ure v Narodnem domu, uhod iz Kopališke ulice.

Osebe in društva v teh srezih, ki so lani pristopila k NO, dobé koncem tega meseca poštne položnice za nakazanje članarine za leto 1930.

Izvrševanje gesla: »Iz naroda za narod, iz države za državo!« ustvarja močnejšo narodno in državno jedinstvo!

Sreski odbor N. O.

Strah kolesarjev pod ključem

Po daljšem zasledovanju je bil včeraj aretiran predrzni tat Hary.

Predstojništvo mestne policije mariborske je prejelo nedavno od orožniške postaje v Vitanju sporočilo, da se pojavlja tamkaj prav pogosto, zlasti ob nedeljah, neki Fran Hary iz Maribora, ki razpečava dvokolesa sumljivega izvora. Dognalo se je, da je v kratkem razprodal petnajst koles in da je povsod trdil, da ima v Mariboru nekega mehanika, ki kupuje stara kolesa, jih popravlja in potem izroča Haryju za pošteno prodajo.

Policija je napela vse sile, da izsledí Haryja in ugotovi, je li njegov posel pošten ali ne. Toda ni bilo mogoče takoj do njega. Po raznih poizvedbah so doznali, da stanuje mož nekje v Novi vasi pri Mariboru. Nemudoma so odšli k njemu pretekli petek policijski agenti in ga res našli doma. Toda Hary jim je ušel skozi okno in pobegnil, predno so se organi policije zavedli, s kakšnim tičem imajo posla. Z ozirom na ta dogodek si je bila policija seveda na jasnem, da je Hary ona nevarna kolesarska sraka, ki vznemirja poslednje tedne naše lastnike koles. Agentje so zaplenili na stanovanju pobeglega tatu šest koles, čijih lastniki so bili kmalu ugotovljeni. Troje biciklov je bilo šele dan prej ukradenih. Z ozirom na to ni izključeno, da ima Hary še kakšnega dolgoprstega pomagača.

Čeprav je v petek komaj ušel detektivom, je Hary te dni kradel kolesa še nemoteno dalje, dokler se ni policiji posrečilo, da je tatu včeraj iztaknila v mestu in ga spravila na varno. Sedaj so ugotovili, da je Franc Hary poročen, star 54 let in rojak iz Pančeva. Po poklicu je mizar in strojnik, toda sedaj brez službe. Čim dobi policija vsa poročila še od orožnikov v Vitanju, bo izročila Haryja sodišču.

Francoski konzularni agent v Mariboru.

Francoska vlada je imenovala za svojega konzularnega agenta v Mariboru gospoda Henrika Furrer-ja, prokurista družbe Elektrarna Fala v Mariboru.

Birmanje s šunko

(Tragikomična zgodba iz Slov. gor.)

O ti mesarji in njihove šunke! »Šunka« ima privlačno silo, da te privleče k sebi, kakor zemlja ponesrečenega letalca, ko mu je motor odpovedal. Pa gospodje mesarji se kaj dobro zavedajo izbornosti svoje prikusne specialitete, zato jo varno čuvajo in »solijo«. Pa tudi najboljše mu čuvanju se včasih vendar kaj izmuzne. In tako se je godilo tudi pretekli dne nekemu mariborskemu kolarju. Peljal je vozek omenjene dobrine nekam v občino Košake, osrečit ž njo tudi boji pozabljene okoličane. Pa se mu skrivaj zmuzne tečna »šunka« in pade na prašno cesto. Še mično lična, pa baje strupeno jezična gospa krčmarica nekje tam sem od solca v Slovenskih goricah, ki sledi s svojim konjičkom vozu z mesno žlahtnino, smukne raz voza, pobere gnjat in jo dobro zakrije pod sedež ter zdrdra naprej. Pa smola! Tudi Mariborčani imajo bistri vid. Nekdo opozori gospoda mesarja na usodo šunke. Mesar voz ustavi in siriš s kolesom za »srečno nesrečno lepoticco«. Jo dohiti neke ob opekarni. — Dober dan Bog daj! — Bog daj! — Prosim gospa, niste-li vi znabiti šunko na cesti »tam« pobrali? — Krepro zveni odgovor: O ne, jaz pač nič. — Oškodovanec poigra nevernega Tomaža, vznevoljen potegne odejo »milostljivi« od nog in — o joj — šunka ga gleda s še prašnim obličjem izpod sedeža... Sledilo je birmanje s šunko izjemno temeljito na obe strani, vik in krik in — mir je zavladal tudi na obe strani... Mično lična in baje ravno tako škodoželjna in strupeno jezična gospa gostilničarka pa dela, pravijo, bridki kes nad svojo »nesrečo« in se zdravi misli udaja, da poštenost pač najdalje traja. — Opazovalec ob šunki.

Slovenski delavci iz Amerike v Mariboru.

Davi ob pol desetih se je pripeljala v Maribor skupina naših rojakov Amerikancev, ki se mudijo na izletu v naši stari domovini. Na kolodvoru so jih sprejeli in pozdravili zastopniki mariborskega delavskega združenja, ki so jim dopoldne razkazali mariborske zadružne naprave, tekom popoldneva pa jih povabili v kopališče na Mariborski otok. — Gostje se ob petih popoldne že povrnejo v Ljubljano.

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je v torek podlegel poškodbam, ki jih je dobil v pondeljek pri padcu 7 m globoko s strehe Vinarske in sadjarske šole, 70-letni zidar Karl Novak iz Pobrežja. — Istotam je umrla žena kurjača Ljudmila Kumpič, stara 35 let. — V Košakah je v sredo umrl 76-letni viničar Avgust Žnurer, v Pobrežju pa enoletni sinček kazn. paznika Renčija, Milan. — V inž. podofic. šoli se je ustrelil v pondeljek kaplar-pitomac Blaž Ječević, star 19 let. Pokopali so ga včeraj.

Pravilnik za izvajanje vinskega zakona. V poljedelskem ministrstvu se izdeluje pravilnik za izvajanje vinskega zakona, s katerim bo postopek pri izvozu vina iz države zelo poenostavljen.

Z železnice.

Za železniška uradnika v II. sta imenovana Jakob Šegula v Sv. Lovrencu na Pohorju in Anton Topolovec v Čakovcu.

Končna stilizacija novega obrtnega zakona.

Te dni je strokovna komisija v ministrstvu trgovine zaključila urejevanje materiala za načrt novega obrtnega zakona. V načrt so vnešene tudi vse potrebne in upravičene pripombe gospodarskih organizacij in zbornic iz cele države. Komisija je elaborat izročila ministru trgovine radi končne stilizacije.

Lep razvoj mariborske javne kuhinje.

Kuhinja, katere otvoritev se je vršila minoli teden in ki posluje še le nekaj dni, se jako lepo razvija. V njej se sedaj že hrani dnevno nad 100 ljudi, ki se rekrutirajo iz vseh stanov: uradniki, nameščenci in delavci. Kuhinja je urejena za nad 300 oseb.

Dvoje pritožb

smo prejeli od naših čitateljev glede re-
da na Mariborskem otoku.

»Starejši gospod piše: V pondeljek sem hotel pogledati v novine, kaj je bilo novega preko nedelje. Stopim k prodajalcu listov v kopališču, toda zaman iščem med razstavljenimi novinami lista v našem jeziku. Samo nemški časopisi vseh branž, in še to domala vsi inozemski. Pomanem si oči in pogledam ponovno, je li resnična ta predrznost ali pa je vendar kje potuhnen kakšen »Pondeljek«, »Slovenski list«, »Večernik«, »Jutarnji list«, »Novosti« ali kaj podobnega. Ko se prepričam, da me oči žal ne varajo, vprašam prodajalca, če res nima naših listov. Brez opravičbe seže nekam in privleče z docela skritega mesta »Pondeljek«.... Ali ni to skrajna brezobzirnost in naravnost škandal? Prosim vas, kje na Koroskem more dobiti Slovenec tako zbirko naših novin, kot jih ima pri nas občinstvo nemških? Saj niti na velikih kolodvorih, kot je Celovec, ne najdeš jugoslov. novin niti v nemščini tiskanih jugoslovenskih ne! Zahtevamo remedure!«

Trgovca nam javlja: »Ožigosajte, prosim, v Vašem listu nerazumljivo dejstvo, da žena, ki čuva v kopališču vozila, ne zna ali noče govoriti slovenski. Mi smo daleč od tega, da bi komu zavidali za služek; mislimo pa, da najde mestna občina dovolj potrebnih ljudi, ki obvladajo slovenščino. — Tudi eden gospodov fotografov zna le nemški in samo nekaj polomljenih hrvatskih fraz. Ali ni to skrajno žaljivo za naše občinstvo in ne bogve kako častno tudi za občino?«

Vse te pritožbe objavljamo iz vidika zdravega razvoja in napredka našega kopališča, kateremu smo od prvega početka posvetili vso svojo pozornost in na klonjenost. Interes kopališča in mestne občine zahteva, da se nedostatki odstranijo!

Nova knjiga za lovce.

Društvo ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani je izdalo v lastni založbi v lovskih krogih že dolgo pogrešano in zaželeno knjigo »Ptičarji, njihova odreja in vzgoja«. Knjigo je spisal dr. Janko Lokar. Obsega tri dele in obravnava v prvem izvor, telesno zgrajo, hrano, nego in oplemenitev psov ter našteva znake glavnih pasem, v drugem govori o dresuri psov, v tretjem pa o poglavitnih pasjih boleznih. Knjiga je jako lična in bogato ilustrirana. Priporočamo jo prav toplo vsem, ki imajo pse in se bavijo z njimi. Zanimala bo pa tudi sicer vsakega prijatelja živali. Knjiga je prva te vrste v našem slovstvu in pisana v lepem jeziku. Broširana velja Din 40.—, vezana Din 50.—. Dobiva se pri društvenem gospodarju Antonu Schusterju, trgovcu v Ljubljani. Mestni trg 25.

Odkod ime Kóbanksko?

Stara korenina s Kozjaka nam piše: Vaši mariborski učenjaki so si v lasih, kako bi pravilno imenovali naše planine na levi strani Drave, ali Kozjak ali Kóbanksko. Pa naj povprašajo naše stare ženske, ki se še spominjajo boljših časov v naših krajih, ko je še v tem lepem solnčnem kraju zlata pšenica bogato obrodila in so ženske začele premišljati, kako bi odvišni pridelek najbolje vnovčili. Bile so pa te ženske tudi na glasu kot posebne umetnice v pekarskih izdelkih. In začele so peči gubance, posebno sladko jed za otroke. Te gubance so začele nositi na desni breg Drave, kjer te jedi še niso poznali, in so tam s pridom trži-
le. Če so jih otroci tam zagledali, so že začeli kričati: gubance — gubance — pri-
nesejo! Seveda niso vedno ostali tako dobri časi, zato je tudi ta obrt prenehala, toda takratni otroci z desnega brega Drave še danes, dasi so že odrasli, ne morejo pazabiti na sladke gubance in še vedno jih imajo v mislih. Ime pa se je polagoma v izgovorjavi pretvorilo v kubance in kobance.

Smatral sem za svojo dolžnost, da gospodom profesorjem v Mariboru to raztolmačim.

Ponesrečeni zidar.

Karl Novak, o katerem smo poročali, da je v pondeljek pri delih na strehi Vinarske in sadjarske šole padel 7 m globoko s strehe in da je v torek v bolnici umrl, ni bil uslužben pri tvrdki Nassimbeni, ampak pri tvrdki Kiffmann, ki izvršuje navedena popravila.

Mesti cestarjev

v banovinski službi sta razpisani za območje okrajnega cestnega odbora v Slov. Bistrici. —

Prosta mesta za obrtniške vajence.

Hrvatski Radiša v Zagrebu ima na razpolago za dečke od 14. do 16. leta, ki so z uspehom dovršili osnovno šolo, 28 mest v sodarski, 18 mest v barvarski, 18 v nogavičarski, 18 v krtačarski, 6 v dimnikarski, 1 v fotografski, 16 v natakarski, 7 v klesarski, 2 v klobučarski, 36 v kolarski, 18 v pletarski, 1 v kotlarski, 58 v kovaški, 13 v krojaški, 15 v krznarski, 13 v limarski, 36 v lončarski in pečarski, 12 v medičarski in slaščičarski, 42 v mesarski, 21 v mlinarski, 7 v opančarski, 69 v pekarski, 56 v čevljarški, 2 v jermernarski, 8 v soboslikarski, 2 v steklarski, 32 v mizarski, 3 v tapetarski, 6 v tesarski obrti itd. Ponudbe na: Hrv. Radiša, Zagreb, Šenoinega 6.

Iz Radvanja.

V nedeljo, dne 20. julija je priredilo naše mlado kolesarsko društvo jako dobro uspešno dirko pod vodstvom saveznega dirkalnega vodje g. Kavčiča in odbor-
nikov gg. Dadiou-a in Smodeja. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1927. Preboleli je moralo mnogo križev in težav, a je sedaj spet čilo, kar pričajo rezultati nedeljske dirke. Startali so tekmovalci v treh skupinah, in sicer seniorji in juniorji na 46 km dolgi progi Tezno—Hajdina—Rače—Fram—Radvanje, stari člani pa na 17 km dolgi progi. Rezultati so sledeči:

I. Seniorji: Startali so štirje dirkači. 1. Nipič Leo 1:42:15, 2. Kmetič 1:43. Pesek, ki je bil lani prvič društva, je imel smolo; pri 18. km se mu je zlomilo sprednje kolo.

II. Juniorji: Startalo je osem dirkačev. 1. Pliberšek Jože 1:39:15, 2. Emer 1:44:45, 3. Lungart 1:46, 4. Vernik 1:51:55. Junior Pliberšek je dosegel na progi 46 km najboljši čas.

III. Stari člani: Startalo je šest dirkačev. 1. Ružič (najboljši čas kljub starosti 49 let) 0:35:59, 2. Gunek 0:36, 3. Kapun 0:40:15, 4. Jus 0:40:55.

Rezultati kažejo, da naše agilno kolesarsko društvo ne drži križem roke, ampak dela s polno paro na dviganju kolesarskega sporta. Po dirki se je vršila v gostilni Fr. Krainca dobro obiskana veselica, katere se je poleg mnogoštevilnega občinstva udeležilo tudi kolesarsko društvo »Perun« iz Maribora ter odsek s Tezno pod vodstvom gosp. Ševendra, kolesarsko društvo »Edelweiß« in kolesarsko društvo »Zvonček« iz Ptuj.

Predsednik je razdelil najboljšim dirkačem lična darila in častne kolažne. Kolesarsko društvo »Poštela« se iskreno zahvaljuje zgoraj omenjenim bratskim društvom za korporativni obisk, enako tudi pevskega društvu »Lira« iz Radvanja za vesele pesmi in končno tudi vsemu občinstvu. Želimo našemu kolesarskemu društvu mnogo uspeha in kličemo sportski »Zdravo!« V. Kolar.

Tombola Rdečega križa v Guštanju.

V nedeljo, dne 27. julija t. l. ob 16. se bo vršila na vrtu gospoda Ivana Petrača v Guštanju — Jovarnik tombola Rdečega križa. Med drugimi bodo prišli na svoj račun tudi kolesarji, kajti glavni dobitnik je kolo in sicer na izbiro, moško ali žensko. Kolo je prodala tvrdka »Tribuna« pod lastno ceno. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo doma Rdečega križa, v čegar svrhu je kupil krajevni odbor staro guštansko ubožnico, ki je bila v razpadanju in jo pusti podreti. Na istem mestu bo zgradil nov dom, ki bo imel v pritličju javno kopalnico, stanovanje za slugo in bolničarke ter društveno sobo. V prvem nadstropju pa bo zdravstveni dom, mansarda pa bolniške sobe. Za tukajšnje prebivalstvo bo stvar velikega socialnega in higijskega pomena, zlasti se občuti potreba javne kopalnice. Seveda guštanski krajevni odbor Rdečega križa ne razpolaga z zadostnim kapitalom, da bi mogel prirediti zgradbo, mnogo akcij bo treba še podvzeti, da bo zbran potreben denar. Upajmo pa, da bo agilni odbor premagal tudi to težavo tako srečno, kakor pri nabavi rešilnega avtomobila. Nadejamo se, da bodo zmagali tudi sedaj optimisti in da se bo v par letih dvigal ob sejmšču ilčen dom, kjer bodo našli zavetišče pomoči potrebni. Odbor upa, ker se vrši tombola v humanitarne svrhe, da bo udeležba prav številna!

Izletniki samo- in dvogovori

UTISI Z IZLETA ČEZ SLOVENSKE GORICE DO RADGONE.

Ker nisem po rojstvu, niti po duševnosti meščan, se mi neprestano poraja želja po prirodi, ki diha mir in skladnost, kakor jih v mestih ne poznamo. Prirodna umerjenost upliva blagodejno na naše zrahljano živčevje in razdvojeno duševnost, bolno od zgoščenih dnevnih dogodkov, od gneče, kjer smo drug drugega v napotje, in od resničnega in namišljenega boja za obstanek. A kam naj v teh pasjih dneh, ki vodijo skozi pekoče solnce in ohlapne žepe z večnim prepilom? Tura bodi torej skromna, že zato, ker se niso noge že dolgo oddaljile od mestnega tlaka in praha. Torej v Slov. gorice. Sam? Da, čudak, ki se je že davno sprl s pisano kulturo hipermoderne sveta, le z božjo naravo še ne, potuj sam! —

Lepo jutro v pasjih dneh. A mi civilizanci te tako lepe jutranje ure s tako lahkoto in omalovaževanjem prespimo. Civilizacija je postavila svet na glavo: zvečer v zadetih kavarniških ali gostilniških prostorih, zjutraj postelja.

Spočetka sem se moral poslužiti ceste, ki se je že v zgodnjih urah polnila z delavci, mlekaricami in sejmari. Vprašam: Toliko živine na trg? — Odgovor: Je treba, suša nam je vzela otavo (Bilo je namreč pred dežjem), pa tudi denarja hiša potrebuje. — Kako pa s ceno? — Tako-le je: Po ceni prodajamo, drago kupujemo. Slabo je.

Razmišljam o problemu nesorazmerja med kmetijskimi in industrijskimi in kolonijalnimi produkti, ko me predrami cene. Tako zgodaj? Ječmena primanjkuje in tudi krušne moke. Žitna letina ni ravno slaba, ozimina se je bolje obnesla od lanske. Usoda krompirja, koruze in fižola pa je visela na niti. Le v nižjih bolj vlažnih legah so te rastline kljubovale veliki suši. Po travnikih so se vile globoke razpoke, — znak, kako je bila zemlja žejena. Potoki so se posušili, pitna voda je na že močno primanjkovala. Dobro, da so kmetje pravočasno spravili pod streho seno. Celó na sadnem drevju, ki je letos v splošnem slabo obloženo, se poznajo posledice suše. Pač pa se dobro drži trta. Letos kaže dobro. Trsi so dobro obloženi, plod zdrav, les bohotno razraščeni, ženi, brez bolezní. Seveda nosi prvenstvo listje brez bolezní. Seveda nosi prvenstvo šmarnica. Kaj bo s tem neobdobjem, ki rodi toliko gorja!?

Začnem pogovor s kmetom-vinogradnikom, ki ogleduje obložene trse šmarnice. — Lépo je, oče. — Je, hvala Bogu. Svet ga sicer ne mara, mi pa ga. — Pravijo, da šmarnica ni zdrava. — Mi pa nismo tega mnenja — odgovori mož in pristavi: Poglejte, pa to ni nič vredno? Ne škropimo, ne žveplamo, ne gnojimo, ne trebimo, a vendar tak plod! — Pa če bi bili na njenem mestu žlahtni trsi? ga vprašam. Mož je skomignil z rameni.

Trčim z drugim kmetom, ki pa je računat pametnejši. — Vsako leto del nasada v stran — pravi — pa najboljši vrste na to mesto, da bo kaplja za svet. Če so časi drugačni kot nekdanj, moramo tudi mi drugače delati, če nočemo propasti.

Vročje je postalo in čelo je kipeló, zato sem zavil na stezo. O, te stezice v Slov. goricah! Kot nalašč so za različna razmotrivanja. Na primer: Ljudstvo se trudi in gara. Je-li to večno nujno? Strokovnjaki pravijo, da čim bolj se kmet trudi, tem manj ima. Imajo prav. Kot lajik sem to navidezno težko uganko razrešil tako-le: Samo telesno delo dandanes ne zadošča. Sodelovati mora tudi razum. Vzemimo morata delovati roka in glava, telo in duh. V to je treba poklicne izobrazbe, ki vodi v razumno (racionalno) kmetovanje. To pa našemu kmetu na splošno manjka, to se vidi povsod: na hlevih in gnojnih jamah, na travniku, v sadovnjaku in na polju. Pristojno k temu še slabo ekonomijo in mrzljivo mladino do kmečkega dela — kam to vodi? V takem položaju se morajo kmetije obdržati le z nadčloveškim naporom.

Prav redki so napredni gospodarji, ki pa ne morejo tako napredovati kot bi radi in to bodisi radi starokopitnosti in

nedostopnosti očeta-gospodarja, ali pa radi pomanjkanja glavnice za potrebna izboljšanja. — Kaj pa s posojilom? vprašam. Odgovor: Dokler bom le mogel gibatí, posojila ne, ker prvič so previsoke obresti, drugič pa so danes v kupčiji nihajoče razmere ali kakor pravijo: konjunktura je slaba. Par slabih letin zraven — in gospodar pade.

Nima-li mož prav? Pa sem razmišljal dalje: Ravno ob meji bi morali gospodarstvu posvečati prvo skrb; trebalo bi kmetijsko-gospodarskih organizacij, pouka in podpora v obliki dolgoročnih nizko-obrestnih kreditov. Gospodarsko je prvenstveno življenje in osnova ostalemu življenju. Ne zabimo, da so zaman vse pridige in ves trud na javnem polju, ako ni trdne gmojne podlage.

V neki vaši — ime naj za enkrat ostane — izvem o žalostnem delovanju tamkajšnjega dušnega pastirja. Njegovo najvišje načelo je zavajanje ljudstva v strankarsko-političen fanatizem in vsako udejstvovanje nesebičnih kulturnih delavcev presoja s tega vidika. Vsak časopis, vsaka revija in knjiga, ki ni iz njegovih rok, je protiverska. Ni li to beganje kulture in naroden greh? On sam pa ne stori za narodno in drugo prosveto ničesar. To se ne sklada ne z božjim, naravnim, ne s pozitivnim zakonom.

Zato je v takih razmerah delo za probudo zaostalega in pomilovanja vrednega naroda toliko bolj težavno in zahteva močno voljo, vztrajnost in samozatajevanje. Če kje, bi morala ravno v obmejnih krajih delovati učitelj in duhovnik vzporedno in se radi višjih narodnih interesov tolerirati, žrtvujoč se delu za gmojni in duhovni razmah naroda.

V radgonskih goricah se zagledam v krasne trsne nasade in povprašam kmet-želarja, čegavi da so. Odgovor: Lastniki najlepših vinogradov so onkraj meje, kamor izvažajo vsakoletni vinski pridelek, pripravljen po žuljih najslabše plačanih slovenskih viničarjev, in ga prodajajo za drag denar. Ej, naše roke jim pripravljajo lepe dobičke! Je li to prav, gospod?

Apaška kotlina in tudi gorice-mejašice so slejkoprej kot so bile: Nemčurji in slov. ljudstvo suženjsko obožujejo preteklost in se na tihem klanjajo nebotičnemu nemštvu: Ljudstvo je nepoučeno in si ne zna razlagati dejanskih razmer. Naštevano po raznih nevarnih elementih, se kaj rado jezi nad dozdnevno visokimi davki. Semkaj čez mejo pa prihajajo Nemci po različna živila in celo trume nadutih agitatorjev, ki ščuvajo in spodbujajo tukajšnje nemčurje, prepevajo in se vedejo vedno bolj oblastno. Nič čudnega, če se naši nemčurji drznejo razobesiti nemške zastave.

Od naše strani je narodno-prosvetno delo neznatno, ponekod pa spi. Ni volje in menda tudi sposobnosti ne. Sklep: Na odgovorna mesta spadajo možje, ki vedo, kaj in kako je treba, ne pa da z ugajenimi konvencionalnimi frazami zakrivajo svojo popolno pasivnost. Polnih deset let stoteri pretirani oziri radi »ljubega miru« — ki nam prinaša le razočaranja — je vendarle dovolj. Dalje: Manjka dela po določenem načrtu, zasnovanem na širokopotezni osnovi, manjka razumevanja od poklicane strani in idealnih ter za te izjemne razmere sposobnih mož.

Tak je položaj; boljša je britka resnica, ko pa samoprevara. Še pojdem v obmejni pas, da bom tem manj verjel lepim besedam, ki se le redkokdaj krijejo z resnico.

Tudi drugi pojdite in učite narod!

V parku.

Stareši gospod se približa mladi gospi, ki je sedela na klopi. Ona ga gleda postrani. —

On: »Zakaj ste tako osorni, Ema? Ne veste, da sva se pred kratkim zabavala v — baru?«

Ona: »To lahko vsak tepec reče!« Ker sem tedajci prav nahodno kihnil, nisem mogel zabeležiti nadaljne debate. —

Automobilske nesreče in okolica

Pod tem naslovom je priobčil v »Večerniku« od 19. tm. »Okoličan« članek proti divjanju avtomobilov. Pozdravljam tako diskusijo, ker je res, da se gode nedopustne stvari s strani motociklistov, ki jih je treba žigosati, ravnotako pa tudi od strani prebivalstva, ki jih je tudi treba ugotoviti.

Predvsem bi želeli, da bi se nam navedel en sam konkretni slučaj, v katerem je kak šofer spremljal avtomobilista izven mesta, potem pa prepuštil vozilo vozaču brez izpita. To je popolnoma izključeno. Med šoferji je sedaj tako težko za službe, da bi brez pardona vsak šofer naznanil šoferja, ki bi mu na tak način izpodjedal kruh. Še bolj pa bi ovadil gosposkega vozača, ker tudi tak izpodriva šoferja z mesta, kamor spada.

Pisca članka bi tudi rad povabil na avtomobilski izlet, kamor hoče v okolico. Niti vsak peti kmečki voz ne vozi pravilno na desni strani, ampak vseskozi na levi, v najboljšem slučaju po sredi ceste. Avtomobilisti morajo čakati na to nepotrebno izogibanje in izgube pri tem mnogo časa. Da bi ponoči imelo kako podeželsko vprežno vozilo luč, o tem se našim voznikom niti ne sanja.

Pred vojno, ko še skoraj niti bilo ni avtomobilskega prometa, se je strogo pazilo, da so vsi podeželski vozovi morali imeti svetilke, a sedaj 10 let po vojni, ko se je avtomobilizem tako kolosalno razvil, pa ima le redko kdo to, kar se je že pred 20 leti zahtevalo. Ali ne mislite, g. pisec okoličan, da bi bile v tem oziru **poostrene** navedbe tudi na mestu? Saj naredbe so, pa se ne izvajajo.

V bližini selišč je po cestah polno perutnine, nič nenavadnega pa niso prasci in tudi živina, čeprav vse te živali ne spadajo na ceste, ampak v hlev ali na pašo. Motociklist in avtomobilist pa mora paziti celo na kokoši, ki se sprehajajo po sredi ceste!

V nešteti primerih krivda ne zadene motociklista in avtomobilista, ker se vsak zaveda, kako težak je zakon za motorna vozila, ki jamči za vsako škodo, ako vozač ne dokaže, da ga ne zadene krivda! Prebivalstvo se bo moralo počasi na novo prometno sredstvo navaditi in ga upoštevati, ker se razvoj časa ne da zadrževati. Toda proti avtomobilizmu se kaže sedaj slični sovražni pojav, kakor se je kazal svojedobno proti razvoju koles, železnic in električnih tramvajev. Spominjam se časov, ko so časopisi imeli stalno rubriko »Kaznovani izvoščki radi prehitre vožnje«. Kaj pomeni tempo izvoščka proti hitrosti avtomobila? In kakšen krik je bil proti električnim tramvajem! Nesreče so bile na dnevnem redu, predno se ni publika navadila paziti. Kako se je celo kolesarjem godilo! Psi so letali za njimi, po cestah so bili raztreseni žebli in v vseh vaseh napisne table »Hitra vožnja s kolesom prepovedana«. In danes? Ko vsak podeželan sam kolesari in je kolo neobhodno prometno sredstvo, so psi mirni in žebli se trosijo kvečjemu še za hudobne avtomobiliste, to se pravi, ker večina kolesari, je tudi opozicija proti kolesu prenehala.

Razvoj gospodarstva in tujskega prometa je v avtomobilizmu in bomo le tedaj uspešno korakali sporedno z drugimi državami, ako bomo upoštevali razvoj avtomobilizma, ne pa ga zavirali z nepotrebnimi in neresničnimi očitki. Izrodki pa so med avtomobilisti kakor tudi med vsemi drugimi poklici in stanovi.

Avtomobilist.

Vročinska smola,

katere ni zakrivil tiskarski škrat: V nekem listu (naslov je postranska stvar) se je nekdo na široko razpisal o anketni komisiji, ki ima velevažno misijo za povzdigo našega narodnega gospodarstva. Članek je bil sledeče zaključen: »Banketna komisija je trajala polnih osem dni neprenehoma!« —

Zlato iz Amerike za Francijo.

Te dni so vkrcali na ladjo »Bremen« 4 milijone dolarjev v zlatu. To zlato bodo prepeljali v Francijo. Izza febr. t. l. je to prva pošiljka zlata iz Amerike v Francijo.

Sport

ASK Primorje:ISSK Maribor.

V nedeljo dne 27. julija bo v Mariboru prva tekma za pokal Jug. nog. saveza, in sicer med ASK Primorjem (Ljubljana) in ISSK Mariborom. Tekmovanje je razdeljeno v štiri skupine. V prvi skupini nastopijo: 1. Hašk: Marsonija v Brodu. 2. Gradjanski: Slavija v Sisku; 3. Primorje:ISSK Maribor v Mariboru; 4. Ilirija: Provinca ZNP III. (Hašk in Gradjanski sta odpovedala sodelovanje, ker so najboljši igralci ranjeni ali pa na počitnicah). V slučaju da smatra JNS navedene razloge kot zadostne, prideta Marsonija (Brod) in Slavija (Sisak) brez tekme v II. kolo.

V vseh štirih skupinah sodeluje 32 klubov. Tekme se vrše: I. kolo 27. julija, II. kolo 3. avgusta, semifinale 17. avgusta, finale 24. in 31. avgusta. Tekmuje se po pokalnem sistemu. Razpored tekem in mesto igranja javi JNS 6 dni pred tekmo programu. Protest se uvaža edino, ako je dospel v roku 24 ur po tekmi (brzojavno) na INS.

Za prva tri kola odredi sodnike sodniška sekcija, na čigar teritoriju se vrši tekma. Dovoljen je tudi sporazum med klubi, v nasprotnem slučaju sodniški zbor. Inozemski klubi so izključeni. Ako konča igra neodločeno, se igra podaljšek 2×15 minut, ako tedaj ni odločitve, se lahko naslednjega dne vrši nova tekma, ako ne odloči žreb.

Naš prvak ISSK Maribor ima sedaj priliko, da popravi neuspeh v prvenstvenem tekmovalju in pričakujemo, da bo častno zastopal severni slovenski sport v tekmovalju za pokal Saveza.

Osma letošnja zmaga »Perunaša«.

Mladi dirkač Štefan Rozman, član Peruna, je prošlo nedeljo pri dirki na 70 km dolgi progi Ljubljana - Litija - Ljubljana odnesel med zastopniki 17 klubov, svojo osmo zmago v letošnji dirkalni sezoni. Kot 3. je prišel na cilj tudi Perunaš Ivan Lah. — V informacijo ljubiteljev našega kolesarskega športa navajamo letošnje Rozmanove zmage po kronološkem redu: 1.) Maribor - Fala (30 km); 2. Tregažna dirka Maribor-Vrhole (50 km); 3. Manifestacijska dirka Beograd-Avala - Beograd (30 km); 4. gorska dirka po vrhniških klancih Ljubljana - Vrhnika (18 km); 5. gorska dirka Graz - Fasselberg (7 km) na popolnoma neznanem terenu navkreber; 6. Celje - Sevnica in nazaj (44 km); 7. Ljubljana - Jesenice - Ljubljana (60 km), kjer je kljub temu, da je zavozil radi slabe markacije 4 km na stransko cesto, prekosil vse dosedanje rekorde za 3 minute! Osma zmaga Štefana Rozmana pa je zgoraj omenjena. Mladi dirkač, ki je s svojo žilavostjo in tehniko zanesel sloves barv mariborske kolesarske družine »Peruna« v našo prestolico in izven mej naše države, zasluzi vse priznanje. —

Sokolstvo

Primožičev večer

priredi Sokolsko društvo Maribor-matica v soboto dne 6. t. m. ob pol 9. uri zvečer v Narodnem domu. Vse člane in prijatelje vabimo na proslavo velikega uspeha našega brata Jože!

Strašen zločin šestnajstletnika.

V Rzepczicah na Poljskem sta bila dva fantička, 16letni Jan Vanasink in 14letni sosedov sin oba zaljubljeni v eno dekle, vendar je imel 14letni več sreče. To je Jana Vandasinka spravilo iz ravnotežja in sklenil je, da tekme ubije. Nekega dne, ko sta na pašniku skupaj pasla črede svojih očetov, je 16letni Jan z nožem napadel 14letnega tekmeča in mu zadal več bodljajev v prsa. Ko se je ranjenec nezavesten zgrudil, mu je 16letni divjak z nožem odrezal glavo. Ljudje so ga zalotili, ko je baš hotel truplo umorjenega zakopati. Ni kazal prav nič kesa. Izjavil je, da je hotel glavo tekmeča vreči skozi okno v spalnico ljubljene dekleta. Mladega morilca so izročili v mladostno kaznilnico v Varšavi.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“!

K. M. Čapek - Chodá

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Brádač.

Nabili so ga bosi in obuti kakor vrabca, ki se je izneveril eni jati in ga drugi ne marajo. Jindra se sicer ni niti izneveril niti ne vsiljeval, toda to mu ni nič pomagalo; njegovo novo perje je rodilo pohujšanje.

Na njegovi mornarski čepici je manjkalo obeh trakov.

Ali za vse to Jindri — ki je bil od boja ves razjarjen — ni bilo dosti žal, »saj so ga tako ščegetali po tilniku,« ampak hujše je bilo, kar so dečki rekli.

»Kaj je to bilo?« je vprašal oče.

Toda Jindra mlajši ni imel časa; zmagoslavno se je obračal po skupini ostalih dečkov, sredi katerih je še vedno jokal in rjovel na vse pretege deček, ki mu je dal Jindra poštenih za slovo. Ostali so se mu glasno smejali.

»Ali boš povedal?« ga je silil oče.

»Eh, nič!«

»Jindri!«

Pavák je vložil v to besedo vse, kar je mogel, toda pri Jindri ni nič pomagalo.

V porogljivem tonu starega tovariša, ki hoče drugega imeti za norca, se je obrnil na očeta:

»Brkov bi vi ne hoteli pustiti rasti?«

Jindřich Pavák je pritisnil prste v Jindrovo ramo, da se je kar zvil:

»Au!«

Oče ni več vprašal, razumel je.

Toda Jindra bi bil vesel, če bi bil oče ravno zdaj naprej izpraševal, bil bi mu brez ovinkov povedal:

»Fantje se mi smejejo, ker imam za očeta mladenciča brez brk.«

Zato se je tudi z njimi stregel in se tako viteško zavzel za očeta.

Ta tega ni nikoli izvedel, tudi ne, kako se je glasila invokacija, ki je pripravila Jindro ob trakove njegove mornarske čepice.

Ta dogodek ni ostal brez posledic: Jindra starejši je namreč začel brez obotavljanja izpolnjevati želje Jindre mlajšega; preden je preteklo štirinajst dni, so se pokazali pod Pavákovim nosom brki, ki so naglo dohitevali, kar je doslej zamudil.

To je bilo prvo, kar je dosegel Jindra sin v vzgojnem oziru pri Jindri očetu. Tisti dan pa, in sicer takoj popoldne, je najel dr. Pavák stanovanje dveh sob v predmestju in že tretji dan je šel mali Jindra v predmestno meščansko šolo.

Ravno deset dni je bilo dobro, dokler je namreč hodil Jindřich po Jindro vsakokrat prav do šolskega praga. Toda prav tako, kakor je povzročil Jindra rast brkov svojega očeta, si je priboril tudi večjo oddaljenost očeta od šole; nekoč je čakal Jindřich v parku

celo uro zaman. Jindra ni prišel po šoli k običajnemu sestanku. Prišel je domov šele v mraku, da je bilo komaj videti na njegov obraz, na katerem je bila razen nekoliko svetlih navpičnih črt komaj videti prvotna polt, te črte so izvirale očitno od potu, ki mu je tekel po obrazu. Jindřich, ki je v svoji bojazni, kam se je Jindra izgubil, šele zdaj spoznal, kako rad ima fanta Boženke Nekuševe, si je domneval, da bo zlepa največ dosegel.

Toda Jindra je odgovarjal odurno in trmasto.

Prišlo je na dan, da je bil doli pri vodi, na Františku, sevč. Za to, da je tako zamazan, ne more on, ampak stražnik; on bi se bil gotovo umil, če bi ga policaj ne bil zapodil od vode.

Tole nostalgijo pobleznega človeka, iz katerega so naglo naredili gorjancja, je Jindřich razumel, in bil bi jo gotovo odpustil, toda Jindřich se je vedel danes posebno uporno.

Odgovarjal je grobo in vselej šele na ponovljeno vprašanje.

Le po odlomkih je spravil iz njega, da so se fantalini igrali na vodi Indijance in da je umazanost na Jindrovem obrazu ostanek bojnega lepotečja. Obledo so imeli med tem v tesarski ograji, ti Indijanci.

Dr. Pavák se je poskušil nasmehnuti v znak, da sodba in kazen ne bosta tako grozni, toda Jindra je stal pri vratih kakor štor in še s čepico na glavi, čeprav mu je oče tolikokrat zabičal, da mora vstopiti v sobo s čepico v roki.

— Zakaj ne gre dalje?

Jindra ni zinil in se ni ganil!

— Brezdvomno je bojno poslikan po celem telesu?

Jindra ni odgovoril; torej je bilo res.

— In kaj ta čepica na glavi? Takoj naj jo sname!

Jindra kakor soha; čepico je pustil na glavi.

Jeza je dvignila Jindřicha s stola, a ni šel takoj k Jindri — hodil je po sobi, dočim je Jindra stal v temnem kotu pri vratih: zdelo se je, da se mu svetijo oči kakor volku, kajti njegove oči so bile najsvetlejša partija njegovega obraza. Samo še z zobmi bi moral zaškripati.

Res ne preostaja nič drugega, nego da bi dal dečka v strog konvikt, v zavod, ki ga vodi izvrsten pedagog, v zasebno vzgojevalnico, v kako boljšo, nego je okrajna, katero mu je nasvetoval že novi ravnatelj Jindrove šole. Tudi ta je priznal izredno nadarjenost dečkovo, a se ni obotavljal izjaviti, da je Jindřich Nekuš s svojim vedenjem za ves razred nevaren.

Kar se tega tiče, je ravnatelj odkazal dr. Paváka na Jindrovega razrednika.

In tu je izvedel lepih reči o svojem sinu.

Zadostovalo je, da je bil teden v razredu, in cel prvi c-razred govori v žargonu s Františka; med drugim je bil samo po krivdi Jindřicha Nekuša uničen pošteti trud gospoda strokovnega učitelja češčine, ki se mu je posrečil čudež, da je iz svojega razreda popolnoma brez ostankov iztrebil napačni četrti sklon

množine, na primer »vojáci« namesto »vojáky« in tako dalje. Danes se je začel zopet stari nered in čutil je bilo celo čisto napačni četrti sklon; mli jsmes dnes knedlíci. Za Boga! Prva c je bila v izgovarjanju materinščine vzorna in naš ponos. Neumornemu trudu razrednika se je posrečilo, da je dosilil čisto izgovarjanje pomožnega glagola: já jsem, ty jsi, my jsme, vy jste, pri vseh učencih; danes — po zaslugi Jindřicha Nekuša — slišimo zopet samo: tysi, mysmé, vysté.

Dr. Pavák je bil ves zbežan in ni vzdržal ostrega razrednikovega pogleda; nenadoma je povsili pogled na stekleno kroglo, težilnik na pisalni mizi. V zadregi se je dotaknil s tremi prsti in rekel z negotovim glasom:

»Pa je sploh mogoče, da bi en sam učenec dobil tak upliv na cel razred?«

»Prvič, pardon!« je rekel šolski mogotec in vzel težilnik izpod prstov in ga prenesel na nasprotni konec pisalne mize.

— Osel, si je pomislil dr. Pavák.

In drugič se ne reče ali prav za prav ne sme bi se reči: Ali je to mogoče?, ampak reči je treba: ali je možno? Ako ne podpira šole rodbina, potem je napredek seveda žalosten; in v kolikor se tiče upliva učenca Jindřicha Nekuša na celo prvo c, odloča tu obžalovanja vredna istina in stara resnica o eni garjevi ovci v hlevu...

»Gospod!« se je razsrdil dr. Pavák.

»Pa tudi drugače je Jindřich Nekuš razposajenec prve vrste in s svojo predrznostjo uničuje disciplino celega razreda. Hotel sem vam itak pisati in vas prositi, da me obiščete, toda opustil sem to do nadaljnega...«

Dr. Pavák se je v tem hipu pomiril; vstal je in rekel:

»Gospod učitelj, bil sem deset let v tujini in izgubil sem nekoliko smisel za uglajenost češkega govora...«

»Sem opazil, sem opazil!«

... toda vendar ne toliko, da ne bi poznal, da je reklo: »do nadaljnega!« popolnoma nečeško...

»Prosim, prosim, gospod, jaz sem aprobiran iz češčine za nižje srednje šole in ne pustim se od nikogar poučevati!«

Dr. Pavák je zgenil z ramo in rekel:

»To tudi ni moj poklic, nisem učitelj češčine, čeprav bi bilo bolje, da bi se vi ne dali nego pustili poučevati. In v kolikor se tiče garjeve ovce, katero ste blagovolili tako prijazno omeniti, ste lahko uverjeni, da ne bo kvarila niti štirindvajset ur več hleva, katerega pastir —«

Jindřich je pomignil z roko in odošel.

(Nadaljevanje sledi.)

*) nem.: bis auf weiteres, slov.: za zdaj. (Prevaj.)

Fotografiram vse!

Portreti, brzotlike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoateljé. Fotomayer, Gosposka 39. 2046

Prazno sobo

oddam posamezni osebi z lastnim pohištvom brez štedilnika. Stritarjeva ul. 5 I. 2080

Mladi zajčki angorske pasme

par za 50 Din, na prodaj. Restavracija pri »Treh ribnikih«. 2090

Mlajši trgovski pomočnik, specerist

se sprejme. Ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Priden in pošten«. 2087

Kupim razno pohištvo,

damsko koło, moške obleke do 250 Din in nihhalno uro. Plačam v gotovini. — Pismene ponudbe na Makor, Ruška cesta 35, Maribor. 2081

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Za potovanje:

potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kovček za auto in kolekcijo vzorcov po naročilu. I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 1763

Gramofone

popravlja najboljše in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Časopisi in inserati.

pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Stanovanje

sobo in kuhinjo, iščem. Cenj. ponudbe pod »Mir« na upravo.

Izobraženi gospod

po možnosti upokojenec z znanjem slovenskega in nemškega jezika dobi stalno mesto za popoldansko in večerno službo. Kino Union, Maribor. Vprašati od 9.—12. in od 3.—9. zvečer. 2086

Najemniške knjižice

s hišnim redom se dobi po Din 10.— pri Hinkotu Sax-u, Grajski trg. 2085

Zahvala!

Na odkritosrčnem sočutju, ki nam je bilo izraženo v naši preveliki boli, smo spoznali, kako zelo je bil cenjen v vseh krogih naš nenadomestljivi soprog in oče. Onim, ki so nas tolažili in pomagali prestajati najtežje ure, ki so počastili našega ljubelega pokojnika s cveticami in ga spremili k večnemu počitku, naj bo izrečena s tem najprisrčnejša zahvala. Na tem mestu se zahvaljujemo tudi predvsem pokojnikovim svojim časnim tovarišem in gospodom zastopnikom tukajšnjega glavnega kolodvora. Najiskrenejša zahvala pa našem »Marburger Männergesangsverein«, čigar častna udeležba na pogrebu nam ostane nepozabna in čigar prekrasna darila v vencih in petje na grobu nas je globoko pretreslo.

Neutolažljivi rodbini HARRICH in BRANHOFFER.

Juristi pozor!

Izšla sta Zbirke zakonov snopič 40 in 41:

Konkurzni zakon Din 36.—, vezan v platno Din 48.—.

Zakon o ustroju vojske Din 50.—, vezan v platno Din 62.—.

Naročite jih takoj pri

Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova 13.